

**R. P. Ildephonsi Peñafiel E' Societate Jesu, Quondam In
Cusquensi Collegio Sacrae Theologiae Primarij
Antecessoris ... Theologia Scholastica Naturalis**

Peñafiel, Alonso

Lugduni, M.DC.LXXIIX.

Sect. 1. Sententiæ adversariæ ponuntur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95892](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95892)

DISPUTATIO VI.

De secundo attributo entis, scilicet de
Veritate.

QVÆSTIO I.

Quid addat Veritas supra ens.

SECTIO I.

Sententia adversaria ponuntur.

PRIMA sententia asserit verum supra ens solum addere relationem seu respectum rationis, ita Pater Vazquez, 1. part. disput. 77. sequutus Patrem Molina 1. part. disp. 2. addit Pater Vazquez, quod veritas in rebus sit secundarie ab intellectu derivata, ita ut solum res dicantur veræ, quod sunt causa veri iudicii in intellectu; ex qua doctrina sequitur omnem veritatem proprie, & primario esse in iudicio enuntiationis, cætera autem omnia secundarie à veritate intellectus vera nuncupari, hoc non indiget peculiari confirmatione; idem enim satis perspicue fiet si prius monstratum fuerit res veras, aut falsas, non alia ratione tales appellari, quam quia sunt veri, aut falsi iudicii in intellectu, id autem animose dictum confirmat, primo.

1. Ex Aristotele id exprimente clare 5. met. c. 29. his verbis, falsum dicitur vno modo ut res falsa, & huius hoc quidem quod non componitur, aut quod impossibile sit componi, ubi falsitatem rerum refert Aristoteles ad compositionem proprie, & primario, secundarie, & improprie ad res; ergo & veritas simul, quia non est maior ratio falsitatis ac veritatis.

2. Secundo ratione, quoties res aliqua dicitur falsa, non dicitur falsa simpliciter accepta: sed compositione, & enuntiatione aliqua tacite innuata, nulla enim res dicitur falsa relata ad id quod est, licet habeat esse imperfectum; sed relatio ad id, quod non est, in quo manifeste innuatur compositio enuntiationis ex ordine ad quam res illa appellatur falsa, v. g. aurum, quantumvis imperfectum, nullo modo dicimus falsum aurum; sed rem illam, quæ cum nullum esse habeat auri, exterius tamen apparet aurum, hanc autem rem falsum aurum appellamus, dicitur autem falsum ex eo quod est causa deceptionis in intellectu.

3. Secunda sententia asserit veritatem esse relationem realem prædicamentalem mensurati ad intellectum divinum. Hæc sententia ab aliquibus magis consequenter loquentibus asseritur in omnibus rebus dari talem relationem, imo esse veritatem transcendentalem omnium. Alij autem qui non directa acolutia, rectoque filo procedentes dicunt solum in creaturis esse veritatem transcendentalem relationem prædicamentalem, in cæte-

ris autem non explicant in quo consistat, imo insinuant in ente ut sic aliud esse veritatem transcendentalem, tanquam si dicerent homo ut sic est animal rationale, talis autem homo est relatio prædicamentalis, vel quantitas.

Probat ut sic primo, veritas transcendens non potest esse ipsissimus conceptus entis cum aliquid addat supra illum, neque item potest esse negatio fidei, seu apparentis entis, neque denominatio absoluta intrinseca, quia hæc convenit rebus absque dependentia in sui existentia ab extrinsecis rebus existentibus tamquam à terminis, quos respiciant; veritas autem cum sit adæquatio rei cum ratione increata, connotat hanc, ut terminum suæ habitudinis, necessario existentem: erit ergo veritas transcendens relatio prædicamentalis mensurati, quia nihil aliud excogitari potest.

Confirmatur, in hac relatione reperiuntur omnia necessaria, ut ipsa concipi possit ut passio seu proprietas recurrens cum ente, sive relativo, sive absoluto; in primis enim re non distinguitur relatio ab ente; deinde est conceptus secundarius supponens conceptum entis, ut primarium: vltimo relatio hæc recurrit cum omni ente.

Tertia sententia est Patris Hurtado in metaph. disp. 7. sect. 1. ubi ait veritatem transcendentalem esse denominationem extrinsecam provenientem à cognitione possibili, & probatur.

Primo, quia ita se habet verum ad cognitionem, & res quæ vera dicitur, sicut sanum ad animal habens sanitatem, & ad medicinam causam salutis; ergo sicut animal dicitur sanum intrinseca denominatione, ita, & res dicuntur veræ extrinsece, cognitio autem intrinsece. Antecedens sic probatur, nam sicut ablata sanitate quæ formaliter est in animali, reliqua non determinarentur sana, ita ablata veritate cognitionis, reliqua non denominarentur vera; ergo.

Secundo esse cognitum est denominatio extrinseca: ergo esse cognoscibile, quod est verum, est denominatio extrinseca: antecedens certum est, consequentia sic probatur, quia eadem cognitio, quæ denominat cognitum, denominat obiectum cognoscibile: sed quia cognitio quæ est extrinseca cognitio est forma illius, denominatque extrinsece cognitum: ergo ipsa cognitio, quæ etiam est forma extrinseca respectu cognoscibilis, reddet ipsum extrinsece cognoscibile.

Confirmatur, quia eo præcise quod cognitio sit apta ut terminetur ad obiectum, obiectum est aptum ut terminet cognitionem, sed cognitionem esse aptam ut terminetur ad obiectum est extrinseca denominatio obiecti: ergo aptitudo obiecti, ut terminet cognitionem est extrinseca denominatio obiecti; minor patet, quia actu terminari cognitionem ad obiectum est extrinsecum obiecto, quia est ipsa cognitio actualis. Maior probatur, quia actu cognitionem terminari ad obiectum est formaliter idem ac obiectum terminare cognitionem, sicut visum videre colores est idem formaliter ac colores videri à visu: ergo obiectum eo præcise est cognoscibile, quod cognitio possit ad illud terminari, nam effectus actualis, & possibilis tribuuntur ab eadem forma actuali, & potentiali, sicut ab eadem vnione constituuntur partes in esse vniti, & in esse vnibilis: ergo.